

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/173/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113230230
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4113230230.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v právnej veci žalobcu: N. Q., bytom T., F. X/XX, zastúpený advokátom N.. D. D., so sídlom T., C. XX, proti žalovanému: 1. I. Q., bytom T., F. 8/30, 2. N. N., bytom K. XX, obaja zastúpení advokátkou JUDr. Máriou Jakubíkovou, so sídlom Nitra, Fraňa Mojtu 43, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 29. januára 2016 č. k. 9C/250/2013-169 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa trov štátu z r u š u j e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie spolu v sume 3.210,11 eura, náhradu trov odvolacieho konania spolu v sume 252,16 eura, na účet ich právnej zástupkyne, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Ďalším výrokom uložil žalobcovi povinnosť Okresnému súdu Nitra zaplatiť trovy štátu v sume 177,82 eura, v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutie v časti trov konania odôvodnil ustanoveniami § 146 ods. 2, § 149 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) a uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovaným zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. V priebehu konania právny zástupca žalobcu písomne oznámil, že berie žalobu späť, nakoľko reálne rozdelenie spornej nehnuteľnosti nie je možné. Právna zástupkyňa žalovaných súhlasila so späťvzatím žaloby a zároveň uviedla, že dodatočne špecifikuje trovy konania, ktoré si uplatňuje. Uznesením č. k. 9C/250/2013-117 zo dňa 25. 03. 2015 súd prvej inštancie konanie zastavil a rozhodol, že o trovách konania a trovách konania štátu bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v súlade s § 146 ods. 2 prvej vety OSP, nakoľko vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti k zastaveniu konania došlo pre správanie žalobcu, teda žalobca zastavenie konania zaviniť, a je preto povinný uhradiť žalovaným trovy konania pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 3.210,11 eura za 5 úkonov právnej služby po 386,74 eura vypočítané podľa § 10 ods. 5 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., a to za prípravu a prevzatie, vyjadrenie zo dňa 21. 01. 2014, účasť na pojednávaní dňa 28. 01. 2014, účasť na obhliadke dňa 19. 08. 2014, vyjadrenie k znaleckému posudku zo dňa 03. 10. 2014, účasť na pojednávaní dňa 19. 03. 2015, režijný paušál za rok 2014 podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v sume 40,2 eura (5 x 8,04), režijný paušál za rok 2015 podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v sume 8,39 eura (1 x 8,39), z náhrady za stratu času za obhliadku (2 polhodiny) vo výške 26,80 eura, náhrady cestovného za 1 cestu Golianovo- Nitra a späť za spotrebované pohonné hmoty spolu vo výške 5,69 eura a náhradu hotových výdavkov vzniknutých v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku spolu vo výške 270 eur. Uviedol, že tarifná odmena tak spolu predstavuje sumu vo výške 2.450,11 eura + 270 eur. Tarifná odmena sa zvýšila o 20% DPH. Odmena tak celkovo predstavuje sumu vo výške

3.210,11 eura. Právna zástupkyňa žalovaných vyčíslila trovy odvolacieho konania v sume 252,16 eura za 1 úkon právnej služby: odvolanie zo dňa 24. 08. 2015, režijný paušál 8,39 eura + 20% DPH. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. K zastaveniu konania môže dôjsť z rôznych procesných dôvodov (napríklad pre nezaplatenie súdneho poplatku, pre nedostatok podmienok konania, z dôvodu späťvzatia návrhu alebo žaloby a pod.). Pri zastavení sporového konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady nákladov konania kľúčové zistenie, či, a pokiaľ áno, ktorá zo strán z procesného hľadiska zastavenie konania zavinila. Kritérium procesného zavinenia je potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala, a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, aby konanie bolo zastavené. Mal za to, že ak nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesie zodpovednosť na zastavení konania žalobca v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie strany konania, teda jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzati návrhu, čo zodpovedá aj ustálenej judikatúre (viď R 49/1993, tiež bod 15 nálezu ÚS SR sp. zn. I. ÚS 196/09). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že je nesporné, že sporové konanie v tejto právnej veci bolo zastavené v dôsledku späťvzatia žaloby (§ 96 ods. 1 OSP). Späťvzatie žaloby je dispozitívny procesný úkon, ktorý patrí výlučne žalobcovi. Žalobca ako dominus litis (pán v spore), ktorému svedčí právo podať žalobu v sporovej veci, túto môže na základe vlastnej úvahy i bez uvedenia dôvodu vziať späť. Späťvzatie žaloby ako procesnoprávny úkon (§ 41 OSP) je prejavom autonómnej vôle žalobcu, s ktorým procesné normy spájajú ukončenie súdneho konania; teda je takou subjektívnou (zavinenou) skutočnosťou, ktorá bezprostredne vedie k zastaveniu konania. Ak žalobca vezme žalobu späť a nejedná sa o prípad podľa § 146 ods. 2 vety druhej OSP, z procesného hľadiska platí, že zavinil zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť žalovanému trovy konania (viď R 49/1993). Vnútna pohnútko žalobcu vedúca k späťvzatiu žaloby nezavahuje procesnej zodpovednosti žalobcu na zastavení konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách (na strane žalujúcej i žalovanej) a definitívne ju vyriešiť v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 146 ods. 2 OSP. Ďalej uviedol, že v súvislosti s vykonaným dokazovaním vznikli v priebehu konania trovy, ktoré znášal štát. Išlo o znalečné, ktoré Okresný súd Nitra uznesením č. k. 9C/250/2013-76 zo dňa 29. 09. 2014 a uznesením 9C/250/2013-129 zo dňa 05. 05. 2015, priznal znalcom - Ing. Vojtechovi Binderovi, spolu v sume 377,82 eura a vyplatil zo zložených preddavkov v sume 200 eur a z rozpočtových prostriedkov spolu v sume 177,82 eura. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 148 ods. 1 OSP, podľa ktorého štát má podľa výsledku konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Trovami štátu v tomto konaní sú trovy znaleckého dokazovania (znalečné), ktoré štát platil z rozpočtových prostriedkov v sume 177,82 eura (č. l. 76, 129). Súd prvej inštancie na úhradu týchto trov zaviazal žalobcu. Záverom dodal, že sumu náhrady trov konania je žalobca povinný zaplatiť buď v hotovosti do pokladne Okresného súdu Nitra, alebo bezhotovostným prevodom na účet Okresného súdu Nitra, a to v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Proti tomuto uzneseniu v časti trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie. Poukázal na ustanovenie § 7 ods. 1, 3, 9 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) a uviedol, že základ ceny predmetu poplatkového úkonu (súdny poplatok) je základom aj pre ustálenie trov konania - trovy právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. § 10 ods. 2. Mal za to, že v konaní nebolo vykonané dokazovanie na ustálenie ceny predmetu, znalecký posudok vyhotovený Ing. Martinom Hanzlíkom bol dodatočne predložený žalovanými až k odvolaniu proti uzneseniu súdu prvej inštancie zo dňa 13. 07. 2015, ktorým súd prvej inštancie rozhodoval o trovách. Ďalej uviedol, že znalecký posudok vyhotovený Ing. Martinom Hanzlíkom, o ktorý sa žalovaní opierajú v odvolaní, nebol v konaní predložený, žalobca nebol s ním oboznámený, a preto nie je relevantný pre rozhodovanie o trovách konania pred súdom prvej inštancie - odňatie práva žalobcu konať pred súdom. Podľa jeho názoru, znalecký posudok vyhotovil nekompetentný znalec, ktorý nie je oprávnený k tomu, aby ustálil hodnotu poľnohospodárskej pôdy,

keďže nie je znalcom zapísaným v zozname ako znalec z odboru určenia hodnoty poľnohospodárskej pôdy. Dodal, že nehnuteľnosť, ktorá je predmetom konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je vedená v KN ako orná pôda, a teda na určenie jej hodnoty môže byť prizvaný iba znalec z odboru určenia - ustálenia hodnoty poľnohospodárskej pôdy. Poukázal na Zmluvu o nájme poľnohospodárskej pôdy uzatvorenej medzi žalobcom a nájomcom - AGRO-Golianovo s. r. o., Golianovo 457, IČO: 34 101 713, predmetom ktorej je nájom ornej pôdy - parc. č. 376 na LV č. 893, ktorá bola v konaní predložená. Záverom uviedol, že na určenie ceny predmetu sporu súd prvej inštancie nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie.

3. K odvolaniu žalobcu sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomne vyjadrili žalovaní, ktorí uviedli, že žalobca svojím odvolaním napadol uznesenie č. k. 9C/250/2013-169 zo dňa 29. 01. 2016, no z jeho odôvodnenia je zrejmé, že namieta nedostatky prvého uznesenia vydaného Okresným súdom Nitra pod č. k. 9C/250/2013-137 zo dňa 13. 07. 2015. Odvolanie žalobcu považovali v celom rozsahu za nedôvodné, nereflektujúce na skutočnosť, že jeho predmetom malo byť uznesenie č. k. 9C/250/2013-169 zo dňa 29. 01. 2016, a nie uznesenie súdu č. k. 9C/250/2013-137 zo dňa 13. 07. 2015. Žalobca neuviedol ani jeden relevantný dôvod, prečo by malo byť napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie nesprávne a prečo by ho mal odvolací súd zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie. Ďalej konštatovali, že keďže žaloba bola žalobcom vzatá späť ešte pred nariadením znaleckého dokazovania na určenie hodnoty nehnuteľnosti, na vlastné náklady si dali žalovaní vypracovať u znalca z odboru stavebníctvo, odhad hodnoty nehnuteľností, Ing. Martina Hanzlíka, znalecký posudok č. 29/2015 zo dňa 30. 03. 2015, ktorý bol podkladom pre vyčíslenie ich trov konania v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 vyhlášky. Špecifikáciu trov konania súdu predložili už dňa 02. 04. 2015 spolu s prílohami, ktorými boli potvrdenia realitných kancelárií a znalecký posudok Ing. Martina Hanzlíka č. 29/2015. Uviedli, že o trovách konania prvýkrát rozhodol súd uznesením zo dňa 13. 07. 2015, pričom voči tomuto uzneseniu sa žalobca ani neodvolal. Podľa ich názoru, žalobca mal dostatok času na to, aby sa znaleckým posudkom č. 29/2015, ako aj s ďalšími listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v súdnom spise oboznámil a vyjadril sa k nim, no neurobil tak. Mali za to, že nie je pravdou, že znalecký posudok vyhotovil nekompetentný znalec Ing. Martin Hanzlík, keďže žalovaná parc. č. 376 v kat. úz. K. je síce evidovaná v katastri nehnuteľností ako orná pôda, ale územným plánom obce Golianovo je určená na individuálnu bytovú výstavbu od roku 2009. Toto potvrdenie obce Golianovo zo dňa 15. 01. 2014 súdu predložil aj sám žalobca a navyše v žalobe uviedol, že chce na novovzniknutej parcele začať stavať. Aj preto považovali zmenu jeho právnej argumentácie o tom, že pozemok sa nachádza mimo zastavaného územia obce a je v nájme poľnohospodárskej spoločnosti AGRO-Golianovo s. r. o. za účelovú a irelevantnú. Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 9C/250/2013-169 zo dňa 29. 01. 2016 považovali za vecne správne a navrhli, aby ho odvolací súd v celom rozsahu potvrdil v súlade s ustanovením § 219 OSP a žalovaným priznal aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania za vyjadrenie zo dňa 09. 03. 2016 v celkovej sume 252,62 eura, t. j. 2 x (96,68 + 8,58) + 20 % DPH (42,10 €).

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a uznesenie súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa trov štátu je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť.

5. V prejednávanej veci sa žalobca žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 05. 09. 2013, domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva reálnym rozdelením veci. Svoju žalobu odôvodnil tým, že spolu so žalovanými sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti parc. č. 376 - orná pôda o výmere 3.347 m², ktorá sa nachádza v kat. úz. K. (intravilán) - pozemok mimo zastavané územie obce, zapísaná v KN na LV č. XXX ako parcely registra „E“ evidované na mape určeného operátu v spoluvlastníckych podieloch - žalobca 1863/3347 k celku, podiel na výmere 1.863 m², žalovaný v 1. rade 1237/3347 k celku, podiel na výmere 1.237 m² a žalovaná v 2. rade 247/3347 k celku, podiel na výmere 247 m². Súd prvej inštancie po vypočítaní strán konania nariadil znalecké dokazovanie, ako aj na pojednávaní vypočul znalca a zistil, že znalec neodporučil reálne rozdelenie veci, preto malo byť nariadené znalecké dokazovanie na určenie hodnoty nehnuteľnosti. Dňa 19. 03. 2015 došlo súdu prvej inštancie podanie žalobcu, v rámci ktorého uviedol, že netrvá na návrhu na ustanovenie znalca na určenie hodnoty nehnuteľnosti, ako aj zobral svoju žalobu späť. Žalovaní so späťvzatím žaloby súhlasili a žiadali priznať náhradu trov konania. Súd prvej inštancie vo veci rozhodol uznesením zo dňa 25. marca 2015 č. k. 9C/250/2013-117 tak, že konanie zastavil a o trovách konania a trovách

štátu si vymienil rozhodnúť do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia. Následne bola súdu prvej inštancie doručená špecifikácia trov konania zo strany žalovaných, ako aj znalecký posudok č. 29/2015 vypracovaný znalcom Ing. Martinom Hanzlíkom vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty pozemku - parc. E KN č. 376 kat. úz. K. - vysporiadanie spoluvlastníckych podielov. Po právoplatnosti rozhodnutia súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania a trovách štátu uznesením zo dňa 13. júla 2015 č. k. 9C250/2013-137 tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov konania spolu v sume 552,57 eura a Okresnému súdu Nitra zaplatiť trovy štátu v sume 177,82 eura, v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia. Proti tomuto uzneseniu v časti týkajúcej sa trov konania podali žalovaní odvolanie a Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 5. novembra 2015 č. k. 9Co/868/2015-153 uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 13. júla 2015 č. k. 9C/250/2013-137 v časti týkajúcej sa trov štátu nadobudlo právoplatnosť dňa 02. 09. 2015 a vykonateľnosť dňa 05. 09. 2015. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
- c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo
- d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

8. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

9. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

10. Civilný sporový poriadok zavádza novú definíciu trov konania, pričom za trovy konania sa podľa novej právnej úpravy považujú len také výdavky, ktoré vznikli v konaní, t.j. v období od začatia konania do jeho skončenia. Nová právna úprava druhy trov konania nevymedzuje ani príkladným výpočtom, ako to bolo v ustanovení § 137 OSP. Trovami konania spravidla sú hotové výdavky strán a ich zástupcov ako cestovné náhrady, stravné, náklady na ubytovanie, poštovné, súdne poplatky, ušlý zárobok, trovy dôkazov, odmena za právne služby poskytnuté advokátom a iné. Aby sa výdavky, ktoré v konaní vznikli, mohli považovať za trovy konania, musí byť splnená aj ďalšia požiadavka, a to, že musia byť preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tomto konaní. Výdavky, ktoré strana nepreukázala a neodôvodnila, nemôže súd považovať za trovy konania a priznať ich ani s poukazom na zásadu oficiality zavedenú pri rozhodovaní o trovách konania v § 262 CSP. Zjednodušene povedané, ak má strana záujem, aby sa napríklad jej náklady na cestovné považovali za trovy tohto konania, musí výšku cestovného zdokladovať a zároveň zdôvodniť, kedy a z akého dôvodu tieto výdavky vynaložila. Požiadavka účelnosti vynaložených výdavkov ostáva aj v novej právnej úprave zakotvená. Podľa doterajšej právnej úpravy v § 142 OSP súd prisudzoval v rámci náhrady trov konania len trovy potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva, v novej právnej úprave je požiadavka účelnosti jedným zo základných predpokladov toho, aby sa vynaložené výdavky mohli považovať za trovy konania. Aby mohli byť vynaložené výdavky považované za účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, teda za trovy konania, musia byť vynaložené v príčinnej súvislosti s procesným postojom strany k predmetu konania; ich vynaložením sa musí sledovať buď procesné presadzovanie uplatneného nároku, alebo procesná obrana proti takémuto nároku (nález Ústavného súdu SR z 31. júla 2008, sp. zn. IV. ÚS 147/08). Každú jednu zložku výdavkov, teda aj každý úkon právnej služby, ak je strana (či iný subjekt) zastúpená advokátom, musí súd posudzovať samostatne. Dôležitou je tiež požiadavka, aby výdavky, ktoré majú byť považované za trovy konania, boli aj skutočne vynaložené v konaní, teda nemôže ísť napríklad len o pohľadávku štátu na zaplatenie súdneho poplatku; vyrubený súdny poplatok na to, aby mohol byť považovaný za trovy konania, musí byť aj zaplatený.

Dôkazné bremeno ohľadom preukázania splnenia predpokladov pre posudzovanie výdavkov ako trov konania leží na strane sporu.

11. Účelnosť trov sa dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo s právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s uplatňovaním ústavne zaručeného práva na právnu pomoc (čl. 47 ods. 2 Ústavy). Nevyhnutné sú tie trovy, ktoré sa musia vynaložiť na procesné úkony nariadené súdom, potrebné na zaujatie procesného stanoviska k žalobnému návrhu, k meritórnemu vyjadreniu účastníka konania, k vykonanému dôkazu, na použitie opravných prostriedkov, na zaplatenie súdneho poplatku a na hotové výdavky. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc sa odvodzuje z článku 47 ústavy. V podstate to znamená, že trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby hoci aj v jednoduchej, skutkovo a právne menej zložitej veci, bol zastúpený advokátom.

12. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia a z ustanovenia § 146 ods. 2 OSP. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca.

13. Podľa § 236 CSP v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvedie označenie súdu, ktorý ho vydal, označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaneho sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia.

14. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany v konaní na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany. Porušením uvedeného práva strany na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa strane konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite, skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadne riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

15. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie musí mať v prípade rozsudku náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP a v prípade uznesenia náležitosti uvedené v § 236 CSP. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť, k akým skutkovým zisteniam dospel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Ak rozhodnutie súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2, prípadne v § 236 CSP je nepreskúmateľné, čím postupom súdu dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

16. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. V predmetnej veci súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania, nakoľko žalobca svojím späťvzatím žaloby spôsobil, že konanie muselo byť zastavené. Odvolací súd má rovnako ako súd prvej inštancie za to, že žalobca zavinil zastavenie konania, a preto má žalovaný v zmysle ustanovenia § 256 ods. 1 CSP právo na náhradu trov konania, teda všetkých preukázaných, odôvodnených a účelne vynaložených výdavkov, ktoré mu v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva v tomto konaní vznikli.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne rozhodol o trovách konania, keď uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania, avšak svoje rozhodnutie nepreskúmateľne a zmätočne odôvodnil, keď vôbec nezdôvodnil, prečo pri výpočte trov právneho zastúpenia vychádzal z § 10 ods. 5 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, neuviedol, z akej tarifnej hodnoty pri výpočte základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal a ako dospel k sume 386,74 eura za jeden úkon právnej služby. Odvolací súd zdôrazňuje, že z napadnutého rozhodnutia opätovne nie je zrejmé, prečo súd prvej inštancie nepriznal náhradu trov konania aj za úkon označený pod číslom 2 - vyjadrenie zo dňa 27. 01. 2014 a tiež z odôvodnenia napadnutého uznesenia vôbec nevyplýva, že v prípade žalovaných išlo o zastupovanie dvoch osôb, a teda bolo potrebné aplikovať § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP) s tým, že súd prvej inštancie vo veci opätovne o trovách konania rozhodne a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní, aby bolo preskúmateľné a zrozumiteľné. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

20. Odvolací súd ďalej uvádza, že uznesenie zo dňa 29. januára 2016 č. k. 9C/250/2013-169 v časti týkajúcej sa trov štátu bolo potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušiť, nakoľko o trovách štátu súd prvej inštancie rozhodol uznesením zo dňa 13. júla 2015 č. k. 9C/250/2013-137 a toto uznesenie v časti týkajúcej sa trov štátu nadobudlo právoplatnosť dňa 02. 09. 2015 a vykonateľnosť dňa 05. 09. 2015. Súd prvej inštancie už nemal opätovne rozhodovať o trovách štátu, keď o nich bolo už právoplatne rozhodnuté skôr vydaným uznesením.

21. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).